

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1012/24

לפני: כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופטת י' וילנר

העותרים: 1. סופי ברזון-מקאי
2. דני חלוץ
3. משה (בוגי) יעלון
4. איתמר יער
5. אופיר כורזים
6. נעמה לזימי
7. עופר לפידות
8. נמרוד שפר
9. רון שפרוני

נגד

המשיבים: 1. ראש הממשלה
2. ממשלת ישראל
3. היועצת המשפטית לממשלה

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים: עו"ד איריס ויסבורט (ורדי); עו"ד גל לברטוב;
עו"ד מורן סבוראי

פסק-דין

השופט ד' מינץ:

1. עניינה של העתירה בבקשת העותרים כי נוציא מלפנינו צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא ייקבע כי נבצר מראש הממשלה בנימין נתניהו להמשיך ולכהן בתפקידו. לחלופין התבקשנו להורות למשיבים ליתן טעם מדוע לא תערוך היועצת המשפטית לממשלה חוות דעת בעניין נבצרות ראש הממשלה לכהן בתפקידו, תנחה את ממשלת ישראל כיצד לפעול לצורך בירור השאלה האם אכן נבצר ממנו להמשיך לכהן בתפקיד או תפעל למינוי מיידי של ממלא מקום; מדוע לא ייקבע

שעל ראש הממשלה למסור לציבור הצהרת בריאות מלאה; ומדוע לא ייקבע כי יש לנסח נוהל מסודר המבהיר מה יהיה תוכנה של הצהרת הבריאות שעל ראש הממשלה למסור לציבור מדי שנה.

2. דין העתירה להידחות על הסף.

3. ראשית, כפי שנקבע לא אחת, בטרם הגשת עתירה לבית משפט זה מוטלת על העותר החובה להקדים פנייה לרשות הרלוונטית, וליתן לה שהות מספקת לצורך בחינת טענותיו ומתן מענה עליהן (ראו למשל: בג"ץ 697/23 משמר הדמוקרטיה הישראלית נ' ממשלת ישראל ה-37, פסקה 2 (16.1.2023); בג"ץ 6466/23 פורום העצמאים מיסודה של ההסתדרות הכללית נ' שר התחבורה, פסקה 4 (19.9.2023); בג"ץ 8295/23 אברמוביץ נ' הכנסת, פסקה 5 (23.11.2023)). העותרים לא עמדו בחובה זו. פנייתם המקדימה אל המשיבים נעשתה רק ביום 7.1.2024, שלושה שבועות בלבד עובר להגשת עתירתם. לא מדובר בשהות מספקת, ודאי לא בהתייחס לסעדים שעניינם מסירת "הצהרת בריאות מלאה ומפורטת" מצד ראש הממשלה וניסוח "נוהל מפורט ומסודר המבהיר בצורה מלאה מה יהיה תוכנה של הצהרת הבריאות שעל ראש הממשלה למסור לציבור מדי שנה". העותרים טוענים כי קיימת דחיפות בהגשת העתירה הנובעת מהמצב הביטחוני השורר במדינה, ברם אין בכך כדי להצדיק סד זמנים דחוק שכזה. אדרבה, דווקא בהינתן המצב הביטחוני בו שרויה המדינה וקיומה של מערכה פעילה לנוכח איומי טרור חריגים וקיצוניים, ציפיותם של העותרים לקבל מענה לטענותיהם בכלל ובפרט במסגרת הזמנים הצפופה שהוצבה על ידם, אינה מתקבלת על הדעת.

בהקשר זה יוער כי אין במענה שהתקבל מטעם מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה כדי למצות את החובה למצות הליכים טרם הגשת עתירה לבית משפט זה. ההיפך הוא הנכון. כפי שגם צוין באופן מפורש במענה, מחלקת הבג"צים אינה משמשת כתובת לקבלת פנייה המופנית לגורמים אחרים לשם הפצתה לאותם גורמים. כן נכתב במענה האמור כי העברת עותק מהפנייה האמורה לידיעת מחלקת הבג"צים אינה מהווה תחליף לצורך להעביר את הפנייה באופן ישיר לכל אחד מהגורמים אליהם היא ממוענת. אף אין בעובדה שהוגשו עתירות קודמות בנושא נבצרות ראש הממשלה – עתירות שכולן קדמו לפרוץ מלחמת "חרבות ברזל" (וראו בעניין זה: בג"ץ 3618/23 חלוץ נ' היועצת המשפטית לממשלה, פסקה 9 (11.1.2024) (להלן: עניין חלוץ)) ושכלל לא הועלו בהן חלק מהסעדים המבוקשים בעתירה שלפנינו – כדי למצות את החובה להקדים פנייה למשיבים. ואף אין בפנייתה של עותרת 6 מיום 4.1.2024 למנכ"ל משרד ראש הממשלה בעניין דו"ח בדבר מצבו הרפואי של ראש הממשלה, כדי לקיים את החובה לבצע מיצוי הליכים כהלכתו.

4. שנית, כידוע, בית משפט זה לא יידרש לעתירה המאגדת בתוכה שורה של עניינים נפרדים, אף אם הם מעלים נושא בעל אופי דומה (בג"ץ 7768/23 עמותת הרצליה למען תושביה נ' ממשלת ישראל, פסקה 3 (6.11.2023); בג"ץ 9019/17 מוסא נ' שר הביטחון (21.11.2017); בג"ץ 7930/21 עמותת תומכי מועצת החירום הציבורית למשבר הקורונה נ' ראש הממשלה, פסקה 8 (30.12.2021)). העתירה שלפנינו כורכת בתוכה טענות שונות, ממישורים שונים, הנסובות על תשתית שונה, המבססות סעדים שונים והמופנות כלפי משיבים שונים. כך מועלות בעתירה טענות בנוגע להוצאתו של ראש הממשלה המכהן לנבצרות; לצד טענות הנוגעות למסירת הצהרת בריאות מצדו באופן פרטני; ובנוסף לטענות כלליות בדבר אופן ניסוחה של הצהרת בריאות של ראש ממשלה. גם הסעד שעניינו בהוצאת ראש הממשלה לנבצרות נסוב על מגוון רחב של טענות – היעדר פניות לכהן בתפקידו בשל ההליך הפלילי המתנהל נגדו; לצד טענות לנבצרות בשל מחדלים שקדמו לפרוץ המלחמה; יחד עם טענות לנבצרות בשל קידום הליכי חקיקה שעניינם במערכת המשפט; ובצירוף טענות לנבצרות בשל מצבו הבריאותי של ראש הממשלה. אף אם ניתן להתייחס למכלול הטענות הנזכרות ככאלה הקשורות כולן במישרין או בעקיפין לנבצרות ראש הממשלה, כריכתן יחדיו מערימה קושי של ממש על בירור העתירה.

ולמעלה מכל האמור. בפסק הדין בעניין חלוץ (שניתן על ידי ממלא מקום הנשיא השופט ע' פוגלמן, השופט י' עמית וחברי השופט נ' סולברג) נקבע כי בשים לב להצהרת ראש הממשלה באותו עניין לפיה הוא ממלא אחר הסדר ניגוד העניינים, העתירה בעניין זה מיצתה את עצמה. קביעה זו שרירה, קיימת ועומדת בכל הנוגע לחלק ניכר מהתשתית העובדתית הנטענת הנסמכת על אירועים שקדמו לפרוץ מלחמת "חרבות ברזל", ואין צריך לומר כי אין מקום לבסס על תשתית זו טענות אשר נדחו זה מכבר.

העתירה נדחית אפוא. לפנים משורת הדין לא ייעשה צו להוצאות לטובת אוצר המדינה.

ניתן היום, כ"ה בשבט התשפ"ד (4.2.2024).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט